

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Факультет фізичної реабілітації

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії

Сергій РОКУТОВ

«14» червня 2024 р.

**Р о б о ч а п р о г р а м а н а в ч а л ь н о ї
д и с ц и п л і н и**

ВК12 ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В ПЕДІАТРІЇ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Магістр

(ступень вищої освіти)

галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	227 Терапія та реабілітація
спеціалізація	227.01 Фізична терапія
освітня програма	«Фізична терапія, ерготерапія»
факультет	Фізична реабілітація
вид дисципліни	Вибіркова

2024/2025 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Фізична терапія в педіатрії» для студентів спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізації 227.01 «Фізична терапія» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Розробники:

Толстикова Т.М., доцент, к.мед.н.

Робоча програму схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, факультету фізичної реабілітації, Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.

Протокол №19 від 14.06.2024

Зав. кафедри

Сергій РОКУТОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 7	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u>	Нормативна		
Змістових модулів – 7	Спеціальність <u>227 Терапія та реабілітація</u>	Рік підготовки		
Загальна кількість годин – 210		2-й	-	
	Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи студента – 90	Семестр		
3-й		-		
	Ступінь вищої освіти: <u>магістр</u>	Лекції		
		60 год.	-	
		Практичні		
		60 год.	-	
		Самостійна робота		
		212 год.	-	
		Вид контролю:		
екзамен				

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 1:3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Сформувати систему спеціальних знань з фізичної терапії в педіатрії, ознайомити здобувачів із найсучаснішими методами фізичної терапії, що застосовуються у відновлювальній терапії дітей з різними захворюваннями, навчити володіти техніками проведення цих заходів.

Завдання:

Теоретичні – дати уявлення про сучасний стан розвитку фізичної терапії в педіатрії, як самостійної дисципліни. Ознайомити здобувачів з особливостями організаційної структури системи реабілітації дітей в Україні та світі за нозологіями, їх соціально-правовим статусом. Дати знання про механізми лікувальної дії окремих методів фізичної терапії для кожної категорії хворих дітей відповідно до клінічної форми захворювання. В процесі вивчення цього курсу сформувати поняття важливості реабілітаційних методів відновлення здоров'я дітей, що має надзвичайне значення для проведення реабілітаційних заходів і адаптації в соціуму дітей зі спеціальними потребами.

Практичні – ознайомити здобувачів із сучасними методами комплексної фізичної терапії в педіатрії та навчити застосовувати їх на практиці. Навчити володіти всебічним комплексним підходом при складанні індивідуальних реабілітаційних програм для дітей різних нозологічних груп. Засвоєння відповідних знань, оволодіння навичками і вміннями має глибокий практичний зміст, тому що під час реабілітації при порушеннях функцій різних органів та їх систем у дітей відбувається повне відновлення або формування постійних компенсацій порушених функцій.

Компетентності, формування яких передбачено навчальною дисципліною:

СК 1. Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).

СК 2. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.

СК 3. Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії. Інформування, інструктаж, керівництво та навчання клієнта, його близьких, а також представників інших професійних груп.

СК 4. Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.

СК 7. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СК 8. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.

СК 9. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СК10. Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

СК 11. Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта та цілям фізичної терапії.

Перелік знань та умінь студентів

Здобувачі повинні знати:

- анатомо-фізіологічні особливості дітей різного віку;
- нормальний розвиток дитини та вродженні відхилення;
- методи дослідження у педіатрії;
- етіологію, патогенез захворювань бронхолегеневої, серцево-судинної, травної, сечовидільної патології;
- основні симптоми та синдроми ураження нервової системи у дітей;
- принципи складання індивідуальної програми фізичної реабілітації;
- застосування реабілітаційних методик у педіатрії;
- характеристику засобів фізичної терапії.

Здобувачі повинні вміти:

- застосувати засоби фізичної терапії недоношених дітей та дітей з вродженими відхиленнями;
- провести обстеження дитини;

- визначити основні проблеми;
- скласти та застосувати індивідуальну реабілітаційну програму, в залежності від особливостей захворювання;
- оцінити функціональні порушення;
- вміти обстежити дитину з різними порушеннями чи вадами та підібрати відповідні засоби фізичної реабілітації;
- вміти оцінити порушення рухової сфери;
- складати та застосувати індивідуальну реабілітаційну програму, в залежності від особливостей захворювання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Вступ у дисципліну "Фізична терапія в педіатрії". Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.

Тема 1. Вступ у дисципліну "Фізична терапія в педіатрії".

Основні поняття. Принципи та задачі реабілітації в педіатрії. Етапи реабілітації в педіатрії.

Дитячі реабілітаційні заклади. Спеціалізовані центри реабілітації для дітей з різною патологією.

Організаційно-методичні особливості фізичної реабілітації дітей різного віку. Основні засоби фізичної реабілітації для дітей різного віку.

Тема 2. Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.

Періодизація дитячого віку. Фізичний розвиток дітей різного віку. Нормальний розвиток дитини. Аномалії розвитку дитячого організму.

Тема 3. Фізична терапія недоношених дітей.

Недоношеність як ризик інвалідності з дитинства.

Класифікації гіпоксично-ішемічних уражень головного мозку у новонароджених дітей. Подальший психомоторний розвиток дітей, що народилися недоношеними. Нервово-психічний розвиток недоношених дітей (клінічні випадки).

Фізичний розвиток недоношених дітей. Анатомо-фізіологічні особливості недоношених дітей. Оцінка фізичного розвитку недоношених дітей. Особливості кісткової і м'язової системи недоношених дітей. Особливості дихальної системи недоношених дітей. Особливості серцево-судинної системи недоношених дітей. Особливості ЦНС недоношених дітей. Оцінка психомоторного розвитку недоношених дітей з перинатальними ураженнями ЦНС. Шкали розвитку.

Фізична реабілітація недоношених дітей. Кінезотерапія в системі фізичної реабілітації.

Програма фізичної реабілітації недоношених дітей першого року життя з перинатальними ураженнями ЦНС.

Тема 4. Фізична терапія дітей із вродженими відхиленнями.

Вроджені патології. Поняття пупочної грижі. Причини її виникнення. Комплекс реабілітаційних заходів: загальний масаж, ЛГ, фіксація грижі тейповим лейкопластиром або накладення пов'язки з еластичного бинта.

Особливості реабілітації при лікуванні дисплазії, підвивихів і вивихів у кульшових суглобах у дітей до року: застосування відвідних шин і апаратів для пасивних рухів, загальний масаж. Реабілітаційні заходи для дітей старше року: фізіопроцедури, загальний масаж, аплікації парафіну. Реабілітація після хірургічного втручання: накладання гіпсової пов'язки; ЛГ, масаж. Після зняття гіпсової пов'язки: аплікації озокериту, фізіопроцедури, загальний масаж, ЛГ, гідрокінезотерапія.

Кривошия: причини, візуальні ознаки. Основні реабілітаційні заходи: ЛГ, ЛФК (пасивні вправи на розтягування м'язів), загальний масаж, лікування положенням, фізіопроцедури (солюкс,

електрофорез) парафінові (озокеритові) аплікації. Реабілітація в післяопераційній період після радикального лікування кривоший: гіпсовий комір; після зняття коміря (електрофорез, грязелікування, пасивні вправи, гімнастика у ванні, парафіно-озокеритові аплікації і загальний масаж.).

Вроджена клишоногість: поняття, візуальні ознаки. Немедикаментозне лікування клишоногості: застосування масажу, коригуючих вправ, фіксуючих пов'язок еластичним бинтом (лейкопластиром) або гіпсових пов'язок, носіння ортопедичного взуття, фізіо-і гідротерапія, гарячі вологі укутування хворої кінцівки, опромінення лампою солюкс, ультразвук (фонофорез). Реабілітаційні заходи після зняття пов'язок: ЛФК (активно-пасивні вправи, вправи на розтягування, гімнастика у воді, плавання, їзда на велотренажері); ортопедичне взуття та ортопедичні апарати.

Види порушення тонусу м'язів. В'ялий параліч м'язів верхніх кінцівок у новонароджених: причини, механізми, клінічні ознаки; типи. Комплекс заходів при в'ялому паралічу: загальний масаж, пасивні рухи, лікування положенням (накладення шин), солюкс.

Види порушення трофіки м'язів. Спадкові нервово-м'язові захворювання (м'язові дистрофії): поняття, види, етіологія, клінічні симптоми. Комплексне немедикаментозне лікування: дієтотерапія, ЛГ (загально-розвиваючі вправи, вправи на розтягування, опір, дихальні, з гантелями, м'ячами, гімнастичною палицею), а також ЛГ в басейні. При збереженні рухів і сили в м'язах (вправи з гумовим бинтом, тренування на блочних апаратах, велоергометри з подальшим застосуванням масажу.). Фізіотерапія (електростимуляція і фонофорез), вібраційний масаж голчастими вібраторами.

Змістовний модуль 2. Особливості фізичної терапії дітей з захворюванням нервової системи та при дитячому церебральному паралічі.

Тема 5. Особливості фізичної реабілітації дітей з захворюванням нервової системи.

Особливості дослідження нервової системи у дітей. Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи у дітей різного віку. Методи дослідження нервової системи у дитячому віці. Патологічні рефлексії.

Основні захворювання та порушення нервової системи у дітей. Основні симптоми та синдроми ураження нервової системи в дітей раннього віку.

Характеристика основних засобів фізичної реабілітації дітей різного віку при захворюваннях нервової системи. Застосування транскраніальної електростимуляції при лікуванні нервових тиків у дітей шкільного віку. Епілепсія. Трансорбітальний ГОМК-електрофорез у комплексному лікуванні дітей, хворих на скроневу епілепсію. Фізіотерапевтичне вплив в комплексному лікуванні хворих на епілепсію. Магнітотерапія епілепсії у дітей. Санаторно-курортне лікування в системі реабілітації дітей із захворюваннями нервової системи.

Тема 6. Фізична реабілітація при дитячому церебральному паралічі.

Дитячий церебральний параліч. Етіологія, патогенез. Класифікація та клінічні прояви. Клінічні форми дитячих церебральних паралічів: Клінічний перебіг. Стадії ДЦП.

Задачі та принципи терапії. Діагностика рівня фізичного розвитку та рухової активності дошкільнят з дитячим церебральним паралічем.

Основи комплексної фізичної реабілітації дошкільників з дитячим церебральним паралічем. Традиційні методи і засоби, що використовуються в комплексній фізичної реабілітації дошкільників з дитячим церебральним паралічем. Використання сучасних технологій в комплексній реабілітації дошкільників з дитячим церебральним паралічем. Особливості масажу (рецептивно-релаксаційний, кріомасаж). Тренування основних положень. Корекція патологічних поз, профілактика контрактур та деформацій. Лікування положенням, протезно-ортопедичне, фізіо- і гідротерапія.

ЛФК, як головний засіб реабілітації дітей із ДЦП. Завдання і принципи ЛФК. Комплекс спеціальних вправ на розслаблення м'язів. Гідрокінезотерапія. Артикуляційна гімнастика.

Санаторно-курортне лікування. Нетрадиційні методи фізичної реабілітації дітей із ДЦП.

Складання реабілітаційної програми. Програма розвитку рухової активності дітей дошкільного віку з ДЦП.

Змістовний модуль 3. Фізична терапія дітей із ушкодженнями опорно-рухового апарату.

Тема 7. Фізична терапія дітей із ушкодженнями опорно-рухового апарату.

Методика дослідження кістково-м'язової системи у дітей. Пошкодження та захворювання опорно-рухового апарату у дітей. Хвороби суглобів. Анатомо-фізіологічні особливості суглобів у дітей. Клініка патологічного процесу в суглобах у дітей.

Реабілітація при хворобах суглобів: масаж, лікувальна гімнастика (загально-розвиваючі вправи, вправи в ізометричному вихідному положенні лежачи, сидячи), фізіотерапія (іонофорез), гідрокінезотерапія з попереднім проведенням кріомасажу суглоба (суглобів), тренування на велоергометрі, елементи ігор, піші прогулянки, лижні прогулянки, веслування.

Санаторно-курортне лікування: повітряні і сонячні ванни, ігри сидячи на піску, плавання, ходьба по коліно у воді, вздовж берега моря, ванни, грязьові аплікації, прийом кисневих коктейлів, дієтотерапія, фітотерапія, голкорексфлексотерапія, вібраційний масаж.

Ортопедичні захворювання. Поняття плоскостопості. Комплекс масажу та ЛГ при плоскостопості.

Порушення постави і сколіоз: нормальна постава, патологічні зміни в хребті, форми сколіозу, стадії сколіозу, перебіг хвороби. Профілактика порушень постави та сколіозу. Комплексна реабілітація: лікування положенням і укладанням, спеціальна лікувальна гімнастика для зміцнення м'язів живота і спини, дієта, масаж, фізіо- і гідротерапія, лікувальне плавання, лижні прогулянки, коригуюче ліжко, гіпсові корсети (при прогресуванні хвороби). Ігри при порушеннях постави, сколіозах та плоскостопості.

Змістовний модуль 4. Фізична терапія дітей із захворюваннями органів дихання.

Тема 8. Фізична терапія дітей із захворюваннями органів дихання.

Методика дослідження органів дихання у дітей. Гостра пневмонія: поняття, етіологія, клінічна картина. Комплексна реабілітація: масаж грудної клітини, ЛГ (у положенні лежачі, з урахуванням віку та температури тіла), фізіотерапія, дієтотерапія. Баночний, вібраційний і перкусійний масаж.

Астма бронхіальна: поняття, етіологія, патогенез, клінічна картина. Форми бронхіальної астми. Особливості застосування масажу та ножних ванночок під час нападів астми. Реабілітаційні заходи між нападами: аероіонізація обличчя та дихальних шляхів, загальний масаж, а також ЛГ, прогулянки, їзда на велосипеді, лижні прогулянки, дозована ходьба, рухливі ігри, фітотерапія, дієтотерапія, сауна. Комплекс ЛГ (загальнорозвиваючі, дихальні вправи, вправи з подовженим видихом, надуванням іграшок, вправи на розслаблення, проголошенням ряду шиплячих і свистячих звуків).

Бронхіт: поняття, етіологія, патогенез, клінічна картина, стадії. Комплексна реабілітація: масаж, ЛГ, інгаляції. Особливості та мета ЛФК при легеневих захворюваннях у дітей: лижні прогулянки, ігри на повітрі, плавання в басейні (влітку у відкритому водоймищі), їзда на велосипеді. Правильний ритм дихання. Спеціальна реабілітація при респіраторних захворюваннях у дітей: дихальні вправи, релаксація, відпрацювання вміння правильно відкашлюватися, вправи з акцентом на повний видих, дихання через ніс і верхню частину грудної клітки.

Змістовний модуль 5. Фізична терапія дітей із захворюваннями серцево-судинної системи.

Тема 9. Фізична терапія дітей із захворюваннями серцево-судинної системи.

Особливості будови та функціонування серцево-судинної системи у дітей. Методи дослідження серцево-судинної системи.

Захворювання серцево-судинної системи у дітей (ревматизм, вади серця). Спеціальна медична група А. Диспансерне спостереження дітей із вродженими вадами серця.

Вроджені вади серця. Особливості реабілітаційні заходів, в залежності від степенів порушення: ЛФК (завдання), масаж з оксигенотерапією, фізіотерапія до операції та після неї. Методика підбору вправ ЛГ і визначення навантаження в залежності від виду вади серця, ступеня гемодинамічних та дихальних порушень.

Реабілітаційні заходи на тренувальному періоді: вправи з гімнастичною палицею, набивними м'ячами, гантелями і біля гімнастичної стінки, дозована ходьба на вулиці. Санаторно-курортне лікування: повітряно-сонячні ванни, теренкур (дозована ходьба), прогулянки вздовж берега моря, ЛФК, плавання, веслування, ігри на березі моря, лижні прогулянки, ходьба в лісі, парку, а також загальне УФ-опромінення.

Змістовний модуль 6. Фізична терапія дітей із захворюваннями травної системи.

Тема 10. Фізична терапія дітей із захворюваннями травної системи.

Особливості масажу при запорах і метеоризмі.

Коліти: клінічні прояви, стадії. Реабілітаційний комплекс при колітах: гідротерапія; зігріваючі процедури на ділянку живота; загальний масаж; фізіопроцедури; ЛГ; аеробні дозовані фізичні навантаження.

Гастрит: поняття, етіологія, патогенез, клініка. Етапи реабілітації: I - дієта, пиття, постільний режим; II - палатний режим: ЛФК, ранкова гімнастика (спеціальні заняття, що поліпшують моторику шлунково-кишкового тракту); III - загальний режим: ЛФК, прогулянки, їзда на велосипеді, прогулянки на лижах, плавання, сауна і повітряні процедури.

Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки: поняття, етіологія, патогенез, клініка. Клінічний етап реабілітації: дієта, пиття мінеральної води. ЛФК в положенні лежачи і сидячи, масаж, прогулянки. Амбулаторно-поліклінічний або санаторний етап: щадна дієта. Гартуючі процедури, прогулянки, ЛФК, загальний масаж, апаратний масаж спини і ніг. Адаптаційний етап: ходьба в поєднанні з бігом, ігри, ходьбу на лижах, їзда на велосипеді, плавання.

Змістовний модуль 7. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями видільної системи та із розладами обміну речовин.

Тема 11. Фізична терапія дітей із захворюваннями видільної системи.

Енурез: поняття, етіологічні фактори, ознаки. Комплексне немедикаментозне лікування: дієтотерапія, загальний масаж, ЛГ, повітряні і сонячні ванни, ігри, прогулянки, купання в морі, UFO, електросон. Застосування мікрохвильової резонансної терапії та КВЧ-терапії в комплексному лікуванні нічного нетримання сечі у дітей.

Піелонефрит: поняття, етіологія, клінічна картина, стадії. Комплекс реабілітаційних заходів: загальний масаж, ЛГ (загальнорозвивальні і дихальні вправи), ігри, дієтотерапія. Санаторно-курортне лікування (сонячні та повітряні ванни, ЛФК, ігри на березі моря, загальний масаж, фітотерапія, дієтотерапія, пиття мінеральної води, тривалі прогулянки, сауна).

Тема 12. Фізична терапія дітей із розладами обміну речовин.

Порушення обміну речовин у дітей (рахіт, гіпотрофія, ожиріння). Поняття рахіту. Етіологія. Ступені рахіту. Симптоматика. Завдання ЛФК. Особливості фізіотерапії. Дієтотерапія. Масаж.

Поняття та причини гіпотрофії. Ступені гіпотрофії. Комплекс відновлювальної немедикаментозної терапії: ЛГ, масаж, фізіопроцедури, дієтотерапія.

Ожиріння: поняття, типи, причини, Механізм розвитку, ступені, клінічна картина. Комплексне не медикаментозного лікування ожиріння: дієта, ЛГ, помірні фізичні вправи (ігри, біг, ходьбу), загальний масаж ніг і спини. Методичні особливості проведення лікувальної гімнастики.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Вступ у дисципліну "Фізична терапія в педіатрії". Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.												
Тема 1. Вступ у дисципліну "Фізична терапія в педіатрії"	6	2	2			2						
Тема 2. Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.	10	4	4			2						
Тема 3. Фізична терапія недоношених дітей	10	4	4			2						
Тема 4. Фізична терапія дітей з вродженими відхиленнями	4	2	2									
Змістовний модуль 2. Особливості фізичної терапії дітей з захворюванням нервової системи та при дитячому церебральному паралічі.												
Тема 5. Особливості фізичної терапії дітей із захворюваннями нервової системи	14	4	4			6						
Тема 6. Фізична терапія при дитячому церебральному паралічі	16	4	4			8						
Змістовний модуль 3. Фізична терапія дітей із ушкодженнями опорно-рухового апарату.												
Тема 7. Фізична терапія дітей з ушкодженнями ОРА	30	8	8			14						
Змістовний модуль 4. Фізична терапія дітей із захворюваннями органів дихання												
Тема 8. Фізична терапія дітей із захворюваннями органів дихання	30	4	4			22						
Змістовний модуль 5. Фізична терапія дітей із захворюваннями серцево-судинної системи.												
Тема 9. Фізична терапія дітей із захворюваннями серцево-судинної системи	30	8	8			14						
Змістовний модуль 6. Фізична терапія дітей із захворюваннями травної системи.												
Тема 10. Фізична терапія дітей із захворюваннями травної системи	30	4	4			22						
Змістовний модуль 7. Фізична терапія дітей із захворюваннями видільної системи та із розладами обміну речовин.												

Тема 11. Фізична терапія дітей із захворюваннями видільної системи	14	4	4			6					
Тема 12. Фізична терапія дітей з розладами обміну речовин	16	4	4			8					
Усього годин за семестр	210	60	60			90					

5. Теми практичних занять

№ змістового модуля, теми	Назва семінарського заняття і короткий його зміст	Кількість аудиторних годин
		Денна
1	Вступ у дисципліну "Фізична терапія в педіатрії"	2
2	Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.	4
3	Фізична терапія недоношених дітей	4
4	Фізична терапія дітей із вродженими відхиленнями	2
5	Фізична терапія дітей з захворюванням нервової системи	4
6	Фізична терапія при дитячому церебральному паралічі	4
7	Фізична терапія дітей із захворюваннями суглобів	4
8	Фізична терапія при ортопедичних захворюваннях	8
9	Особливості рухової реабілітації дітей із бронхолегеневими захворюваннями	4
10	Фізична терапія дітей при бронхіальній астмі	4
11	Фізична терапія дітей із захворюваннями серцево-судинної системи	
12	Фізична терапія дітей із захворюваннями травної системи	8
13	Фізична терапія дітей із захворюваннями видільної системи	4
14	Фізична терапія дітей з розладами обміну речовин	4

6. Самостійна робота

№ з/р	Назва теми яка вивчається самостійно	Кількість годин
		Денна
1	Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.	2
2	Фізична культура, гігієнічний масаж в профілактиці захворювань дітей раннього віку.	2
3	Фізична терапія недоношених дітей.	2
4	Реабілітація дітей із синдромом дефіциту уваги з гіперактивністю.	2
5	Фізична терапія дітей із синдромом вегетативної дистонії.	2
6	Особливості фізичної терапія дітей з особливими потребами.	2
	Онкологічна патологія у дитячому віці та фізична терапія.	14
7	Реабілітація дітей при вікових та гострих інфекційних захворюваннях та їх профілактика.	22
8	Реабілітація дітей із алергічними захворюваннями та їх профілактика.	6
9	Нетрадиційні методи реабілітації в педіатрії.	8

7. Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця із фізичної реабілітації з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це, наприклад, комп'ютерна підтримка навчального процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод тощо).

8. Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному і практичному контролю.

Орієнтований перелік питань, які визначаються як питання поточного та семестрового контролю.

1. Основні поняття. Принципи та задачі реабілітації в педіатрії. Етапи реабілітації в педіатрії.
2. Дитячі реабілітаційні заклади. Спеціалізовані центри реабілітації для дітей з різною патологією
3. Організаційно-методичні особливості фізичної реабілітації дітей різного віку. Основні засоби фізичної реабілітації для дітей різного віку.
4. Періодизація дитячого віку. Фізичний розвиток дітей різного віку. Нормальний розвиток дитини. Аномалії розвитку дитячого організму.
5. Класифікації гіпоксично-ішемічних уражень головного мозку у новонароджених дітей. Подальший психомоторний розвиток дітей, що народилися недоношеними. Нервово-психічний розвиток недоношених дітей (клінічні випадки).
6. Фізичний розвиток недоношених дітей. Анатомо-фізіологічні особливості недоношених дітей. Оцінка фізичного розвитку недоношених дітей.
7. Особливості кісткової і м'язової системи недоношених дітей.
8. Особливості дихальної системи недоношених дітей.
9. Особливості серцево-судинної системи недоношених дітей.
10. Особливості ЦНС недоношених дітей.
11. Оцінка психомоторного розвитку недоношених дітей з перинатальними ураженнями ЦНС.
12. Особливості дослідження нервової системи у дітей. Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи у дітей різного віку.
13. Методи дослідження нервової системи у дитячому віці. Патологічні рефлексії.
14. Основні захворювання та порушення нервової системи у дітей. Основні симптоми та синдроми ураження нервової системи в дітей раннього віку.
15. Дитячий церебральний параліч. Етіологія, патогенез. Класифікація та клінічні прояви. Клінічні форми дитячих церебральних паралічів: Клінічний перебіг. Стадії ДЦП.
16. Задачі та принципи терапії. Діагностика рівня фізичного розвитку та рухової активності

дошкільнят з дитячим церебральним паралічем.

17. ЛФК, як головний засіб реабілітації дітей із ДЦП. Завдання і принципи ЛФК. Комплекс спеціальних вправ на розслаблення м'язів. Гідрокінезотерапія. Артикуляційна гімнастика.

18. Пошкодження та захворювання опорно-рухового апарату у дітей. Хвороби суглобів. Анатомо-фізіологічні особливості суглобів у дітей. Клініка патологічного процесу в суглобах у дітей.

19. Ортопедичні захворювання. Поняття плоскостопості. Комплекс масажу та ЛГ при плоскостопості.

20. Порушення постави і сколіоз: нормальна постава, патологічні зміни в хребті, форми сколіозу, стадії сколіозу, перебіг хвороби. Профілактика порушень постави та сколіозу.

21. Комплексна реабілітація: лікування положенням і укладанням, спеціальна лікувальна гімнастика для зміцнення м'язів живота і спини, дієта, масаж, фізіо- і гідротерапія, лікувальне плавання, лижні прогулянки, коригуюче ліжко, гіпсові корсети (при прогресуванні хвороби). Ігри при порушеннях постави, сколіозах та плоскостопості.

22. Методика дослідження органів дихання у дітей. Гостра пневмонія: поняття, етіологія, клінічна картина. Комплексна реабілітація: масаж грудної клітини, ЛГ (у положенні лежачі, з урахуванням віку та температури тіла), фізіотерапія, дієтотерапія. Баночний, вібраційний і перкусійний масаж.

23. Спеціальна реабілітація при респіраторних захворюваннях у дітей: дихальні вправи, релаксація, відпрацювання вміння правильно відкашлюватися, вправи з акцентом на повний видих, дихання через ніс і верхню частину грудної клітки.

24. Особливості будови та функціонування серцево-судинної системи у дітей. Методи дослідження серцево-судинної системи.

25. Захворювання серцево-судинної системи у дітей (ревматизм, вади серця). Спеціальна медична група А. Диспансерне спостереження дітей із вродженими вадами серця.

26. Реабілітаційні заходи на тренувальному періоді: вправи з гімнастичною палицею, набивними м'ячами, гантелями і біля гімнастичної стінки, дозована ходьба на вулиці.

27. Порушення обміну речовин у дітей (рахіт, гіпотрофія, ожиріння). Поняття. Етіологія. Ступені. Симптоматика. Завдання ЛФК. Особливості фізіотерапії. Дієтотерапія. Масаж.

28. Гастрит: поняття, етіологія, патогенез, клініка. Етапи реабілітації: I - дієта, пиття, постільний режим; II - палатний режим: ЛФК, ранкова гімнастика (спеціальні заняття, що поліпшують моторику шлунково-кишкового тракту); III - загальний режим: ЛФК, прогулянки, їзда на велосипеді, прогулянки на лижах, плавання, сауна і повітряні процедури.

29. Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки: поняття, етіологія, патогенез, клініка. Клінічний етап реабілітації: дієта, пиття мінеральної води. ЛФК в положенні лежачи і сидючи, масаж, прогулянки. Амбулаторно-поліклінічний або санаторний етап: щадна дієта. Гартуючі процедури, прогулянки, ЛФК, загальний масаж, апаратний масаж спини і ніг. Адаптаційний етап: ходьба в поєднанні з бігом, ігри, ходьбу на лижах, їзда на велосипеді, плавання.

30. Пієлонефрит: поняття, етіологія, клінічна картина, стадії. Комплекс реабілітаційних заходів: загальний масаж, ЛГ (загальнорозвивальні і дихальні вправи), ігри, дієтотерапія. Санаторно-курортне лікування (сонячні та повітряні ванни, ЛФК, ігри на березі моря, загальний масаж, фітотерапія, дієтотерапія, пиття мінеральної води, тривалі прогулянки, сауна).

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Завдання	Мінім. к-сть балів	Макс. к-сть балів
Кількість балів за змістовий модуль 1 (теми 1,2,3,4)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40

Кількість балів за змістовий модуль 2 (теми 5,6)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 3 (теми 7)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 4 (теми 8)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 5 (теми 9)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 6 (теми 10)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Кількість балів за змістовий модуль 7 (теми 11, 12)	60	100
Опитування за матеріалами теми (поточний контроль)	9	15
Виконання практичних завдань	12	30
Відповіді на питання самостійної роботи (індивідуальні завдання)*	9	15
Модульний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування, тестування або модульна робота)	30	40
Залік (середній арифметичний бал за змістовий модуль 1, 2, 3).	60	100

ПРИМІТКА: кількість нарахованих балів, які отримують здобувачі за формами поточного контролю, визначається в залежності від складності змісту окремих тем кожного змістовного модулю (мінімальна та максимальна кількість балів наведені у таблиці).

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література Базова (основна)

1. Моїсеєнко Р. О. Частота та структура захворюваності дітей в Україні та шляхи її зниження. Современная педиатрия: збірник наукових праць: 2009. № 2. С. 10-11.
2. Дитина із сенсорними порушеннями: розвиток, навчання, виховання: Зб. наук. праць.: Вип. 1.- К, 2010.- 254 с.
3. Косински, К. Ерготерапія для дітей з аутизмом: Ефективний похід для розвитку навичок самостійності у дітей з аутизмом і РАС/Кара Косински; пер. с англ. У. Жарникової; науч. ред. С. Анисимова. - Екатеринбург: Рама Паблишинг, 2017. 192 с.
4. 8. Алімова Ю.А., Гордієнко І.Г., А.Д. Зайченко, А.М. Кравцова, А.В. Кукуруза, О.І. Хворостенко. Ранній розвиток дитини. Закономірності розвитку моторики, мовлення, комунікації, сенсорної та емоційної сфери дитини від народження до 3 років, 2015.- 64 с.

Додаткова

1. Козьякин В.И., Сак Н.Н., Качмар О.А., Бабадаглы М.А. Основы реабилитации двигательных нарушений по методу Козьякина. - Львів: НВФ «Українські технології», 2007. 192 с.
2. Формування в дітей із дитячим церебральним паралічем навичок смоктання, жування та ковтання. Методичні рекомендації для фахівців-реабілітологів і батьків дітей з інвалідністю. Миколаїв, 2009. 31 с.
3. Дяченко Ю. Сучасні погляди щодо фізичної реабілітації дітей із патологічними змінами опорно-рухового апарату внаслідок гіпермобільності суглобів. Молода спортивна наука України, 2013. Т.С. 116-122.
4. Ніколаєва Н. Г., Балашова І. В. Ефективність кінезотерапії у дітей та дорослих з патологією кульшового суглоба. Медична реабілітація, курортологія, фізіотерапія, 2011. № 2. С. 57.
5. Бруско А. Т., Рой І. В. Концепція стереотипу функціонального навантаження та її значення в травматології та ортопедії. Проблеми остеології, 2003. Т. 3, № 2/3. С. 10-12.
6. Сухіна І., Риндер І., Скрипник Т. Психологічна модель раннього втручання для дітей з аутизмом: посібник / І. Сухіна, І. Риндер, Т. Скрипник / За ред. Сухіної І.В. - Київ-Чернівці: «Букрек», 2017.- 192 с.
7. Волошин Соколова Н. И. Превентивная физическая реабилитация как стратегия первичной профилактики заболеваний. Донецк, 2005. 74 с.
8. Фролова Т. В. Роль дисплазії сполучної тканини у формуванні остеопенії. Перинатологія і педиатрія. 2008. № 3 (35). С. 105-107.
9. Поворознюк В. В., Подліванова О. І. Синдром гіпермобільності суглобів у дітей та підлітків: Проблеми остеології, 2009. Т. 12, № 4. С. 49-58.

12. Інформаційні ресурси

1. Українська асоціація фізичних терапевтів [HTTPS://UAPT.ORG.UA/UK/HOME/](https://uapt.org.ua/uk/home/)
2. Громадська організація «Українське товариство ерготерапевтів» [HTTPS://ERGO-UKRAINE.COM.UA/](https://ergo-ukraine.com.ua/)
3. [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/@FIZIOENOT](https://www.youtube.com/@fizioenot)
4. ФИЗИОПЕДИЯ [HTTPS://MEMBERS.PHYSICAL-PEDIA.COM](https://members.physical-pedia.com)

Викладач

Толстикова Т.М.

Завідувач кафедри

Рокутов С.В.